

DEN
HIRSCHSPRUNGSKE
SAMLING

STRATEGI
2022-2025

INTRODUKTION

Den Hirschsprungske Samling er en statsinstitution under Kulturministeriet. Den Hirschsprungske Samling er skænket den danske stat af tobaksfabrikant Heinrich Hirschsprung og hustru Pauline Hirschsprung ved et gavebrev i 1902 og overtaget af staten ved lov nr. 101 af 19. april 1907. Museet åbnedes for offentligheden 9. juli 1911. Museet drives i henhold til fundats af 22. november 1911 med ændringer af 12. juli 1949, 21. september 1982, 11. november 2019 og 19. januar 2022. Museet er underlagt Kulturministeriet, men skal ifølge fundatsen have en selvstændig bestyrelse. Samlingen er som statsligt kunstmuseum omfattet af museumsloven LBK nr. 358 af 8. april 2014. Den Hirschsprungske Samling er på finansloven ansvarlig for konto 21.33.23, og museet har følgende finanslovsopgaver: tilgængeliggørelse og formidling af kulturarven, bevaring af kulturarven og forskning. Museet afrapporterer i forhold til mål fastsat på finansloven.

Den Hirschsprungske Samling har taget hul på en forvandling, der skal bygge bro fra den permanente samling i en klassicistisk museumsbygning til et levende museum med brugeren i centrum. Museet har satset på hyppigere skiftende udstillinger med tilhørende levende og engageret formidling og en aktivt voksende samling med erhvervelser, der føjer nye lag og perspektiver til det eksisterende og gør samlingen relevant for flere. Det er imidlertid en forandring, der kommer med en pris, for Den Hirschsprungske Samling er ikke skabt til hyppige forandringer og løbende ændringer, men til en permanent ophængt samling. Museet råder ikke over et særudstillingsareal, men må pakke op mod halvdelen af sin samling sammen for at give plads til nye udstillinger og nye perspektiver – op mod to gange om året. Udstillingsskift nødvendiggør nedlukning, da særudstillingerne

ikke kan sektioneres i forhold til samlingerne. Det betyder ikke alene et stort indtægtstab, men også at publikum ofte går forgæves efter væsentlige dele af samlingen. Dertil kommer, at nedpakninger og interne flytninger betyder, at samlingen udsættes for et vedvarende stort slid og tillige er bevaringsmæssigt udfordret i et hus uden et velfungerende klimaanlæg. Nye tidssvarende, supplerende særudstillingsrammer vil ikke alene have betydning for, hvilke udstillinger vi kan lave, og hvorvidt vi kan folde nye vedkommende, forskningsbaserede perspektiver ud; nye rammer vil også være afgørende for, at der fortsat er en samling, der kan formidles til kommende generationer. Med opdaterede bygningsfaciliteter kan vi imidlertid ikke alene bevare og overlevere samlingen til kommende generationer; vi kan også sætte turbo på vores arbejde med at række ud mod nye brugergrupper. Museets tidligere så veldefinerede brugergrupper skal udvides, og samlingerne, udstillingerne, partnerskaber, synlighed, formidling og forskning er afgørende afsæt for at række ud mod et langt bredere publikum, end det hidtil har været tilfældet. Lykkes vi med det, vil vi have en bred brugerflade at stå på – også i fremtiden.

VELKOMMEN HJEM TIL KUNSTEN!

Den Hirschsprungske Samling er hjem for den danske 1800-tals kunst. Med mod og visioner blev samlingen grundlagt af Pauline og Heinrich Hirschsprung, der med rødder i den jødiske kultur skabte en samling af fremragende dansk kunst. Ved et gavebrev af 1902 blev samlingen givet til den danske stat; dermed gav stifterparret noget tilbage til den nation, der havde taget imod dem. Museet er beliggende i H.B. Storcks museumsbygning fra 1911, der med afsæt i samlernes visioner blevet tegnet som hjem til samlingen – med stor forståelse for den intimitet og de værdier, der prægede det

Hirschsprungske hjem. I dag rummer museet billedkunst og møbler fra perioden, og i forening med udsmykninger i og uden på museet fremstår museet som et gesamtkunstværk.

Med afsæt i Hirschsprungs visioner for samlingen arbejder museet endnu i dag på at udfolde og styrke samlingen. Pauline og Heinrich Hirschsprung satte en stærk kurs, som vi stadig følger i dag: Med udgangspunkt i vores samling sætter vi spørgsmål om identitet, samlinger, æstetik, kulturmøder og den jødiske kultur til fortsat debat. Og med kunsten som vores afsæt rækker vi ud til nye brugere og gør museet til et levende rum for samtale, debatter og æstetiske oplevelser. Museet er lige som et hjem rammen om demokratiske samtaler og debat.

1800-tallets danske billedkunst er vores hovedstol. Museets samlinger og aktiviteter tager udgangspunkt i århundredets skelsættende begivenheder; begivenheder der er centrale for forståelsen af vores samfund i dag. Derfor er museet ikke alene et museum for en vigtig epoke for år tilbage; det danner tillige klangbund for vores forståelse af os selv som borgere og mennesker i det senmoderne samfund. 1800-tallet er perioden, hvor ideen om Danmark som nation fødes, hvor vores demokrati grundlægges, hvor de nationale bølger slår ud i krige og revolutioner. Men det er også århundredet, hvor kampen for frihed, demokrati og medborgerskab finder sted. Hvor den frie presse for alvor sætter sit præg og rapporterer fra både freds- og konfliktfyldte tider i Danmark og Europa. 1800-tallet er også borgerskabets århundrede, en tid, hvor familien bliver en afgørende institution, og hvor barndommen fødes. Vi kan følge konturerne af begivenhederne i de romaner, som bliver tidens skelsættende litterære genre; heri kan vi læse om kønnes kamp og kvindernes begyndende frigørelse. Det er en tid, hvor kvinderne tager store væsentlige skridt frem mod anerkendelse som kunstnere på lige fod

med mændene. Videnskaberne defineres for alvor, og interessen for naturen og landskabet er tiltagende. I de store byer, der for alvor vokser frem, er det nye borgerskab vigtige kunder til det landskabsmaleri, der sætter billeder på nationen og skildrer såvel den ideale natur som den udnyttelse af naturen, vi i dag oplever konsekvenserne af på nærmeste hold. 1800-tallets nye kunstneriske udtryk er eftertragtet af såvel private samlere som de museer, der skyder op og påtager sig rollen med at fortælle nationens historie i billeder. Den Hirschsprungske Samling er rundet af dette komplekse århundrede, hvor mange af de tematikker, der i dag optager os, bliver født.

1800-tallet er af afgørende betydning for vores aktuelle samfund, og med afsæt i billedkunsten sætter vi gennem udstillinger, forskning, formidling og arrangementer fokus på såvel kanon som det oversete og breder perspektiverne på 1800-tallets danske billedkunst ud – så den bliver vedkommende for nye og flere brugere.

MISSION

Den Hirschsprungske Samling er et samlingsmuseum specialiseret i 1800-tallets danske kunst. Gennem en fokuseret indsamlingsstrategi, forskning og engageret formidling gør vi billedkunsten relevant og aktuel for vores gæster.

VISION 2025

I 2025 er Den Hirschsprungske Samling fortsat et hovedmuseum for 1800-tallets danske kunst i verdensklasse. Vores vision 2025 sætter fokus på at aktivere og aktualisere museet med blik for intimitet, nærvær og mod, begreber som Den Hirschsprungske Samling i sin tid er rundet af:

DEN HIRSCHSPRUNGSKE SAMLING

Et museum i tiden – til tiden

Her oplever du fortidens kunstværker i nutidens lys.
Kunsten perspektiverer samtiden og sætter aktuelle,
samfundsrelevante emner til debat.

Med afsæt i samlingen udfordrer og udvider vi kanonen
for 1800-tallets danske kunst.

Her oplever du dybderne og skønheden i 1800-tallets
danske kunst og får store æstetiske oplevelser
i smukke og intime rammer.

Her bliver du taget godt imod – velkommen hjem
til kunsten, hvem du end er!

Visionen udfoldes i seks strategiske mål for perioden frem til 2025.

SEKS MÅL FOR STRATEGIPERIODEN

De seks mål er:

1. Bedre fysiske forhold og faciliteter
2. Åbenhed og tilgængelighed
3. Større synlighed, øget kendskabsgrad
4. Stærk faglig platform
5. Tværgående samarbejder og partnerskaber
6. Bæredygtig organisation og forretning

1. Bedre fysiske forhold og faciliteter

Den Hirschsprungske Samling er beliggende i H.B. Storcks smukke bygning, der er skabt til at huse samlingen. Den langstrakte museumsbygning er på én gang i øjenhøjde med de besøgende, men samtidig lukket og orienteret mod sig selv. Den rækker ikke ud mod sine gæster, og de tunge døre og nedrullede gardiner signalerer lukkethed. Gennem et aktivt udstillings- og aktivitetsprogram søger vi at imødegå dette, men det er ikke til at komme udenom: museets nuværende rammer er en udfordring. De er på én gang stemningsfulde og autentiske, men også begrænsende i deres udtryk og fysiske indretning. Museet er bygget til permanens og ikke til forandring. I dag er vi imidlertid et museum med skiftende særudstillinger, hvilket betyder, at op mod en tredjedel af samlingen jævnligt må sættes på

magasin og dermed er utilgængelig for publikum flere gange årligt. Tillige med komplicerede og krævende udstillingsopbygninger i sale, der ikke kan sektioneres og sikres i forhold til det øvrige museum, betyder det langvarige nedlukninger både før og efter udstillingerne. Til betydelig gene for vores brugere og med stort indtægtstab til følge for museet. Vi vil arbejde løbende på at nedbringe omfanget af nedlukninger, men en reel løsning er nært forbundet med en bygningsmæssig udvidelse og opdatering.

Den Hirschsprungske Samling er et hjem for kunsten, men skal styrkes og fremtidssikres med fleksible, sektionerbare nye rammer, der både kan fungere som særudstillingslokaler og til visninger af den lysfølsomme del af samlingen, som lige nu slet ikke kan vises. Dedikerede særudstillingsfaciliteter vil endvidere betyde, at vi kan vise langt større dele af samlingen, der ikke hele tiden skal flyttes rundt eller opbevares på magasin med slid på værker og hus til følge. Vi vil i strategiperioden arbejde målrettet med at styrke og udvikle de fysiske forhold, klimaforhold og faciliteter – med de muligheder og begrænsninger, der er, og med fokus på bæredygtige og fremtidssikrede løsninger. En bygningsudvidelse skal ligeledes have fokus på forbedrede sikringsmæssige forhold ved værkankomster, en gennemgående klimasikring af hele museet samt en udvidelse og forbedring af magasinerne, evt. i samarbejde med andre, hvad der er helt afgørende for den fortsatte bevarelse af museets enestående samlinger.

I strategiperioden vil vi desuden arbejde med de publikumsvendte ankomstarealer, det samlede flow gennem huset og helheden i besøgsoplevelsen. Vi vil analysere mulighederne for etablering af en café, gerne ude i parken. En café er stærkt efterspurgt af vores gæster og vil være et væsentligt element i at tiltrække og fastholde nye og eksisterende brugere, ligesom muligheden for servering vil

være et vigtigt parameter i understøttelsen og udfoldelsen af museets intime og hjemlige atmosfære og ophav.

Sideløbende hermed vil vi åbne huset på forskellig vis. Det gælder både i forhold til facade, vinduespartier mv. og generelt ud mod omgivelserne. Velkomstatmosfæren skal forbedres, også gennem godt værtskab, og skal række så langt ud som muligt og gerne begynde allerede uden for hoveddøren, hvor museets grønne arealer skal aktiveres. Herved kan vi tiltrække flere og nye typer af gæster, og vi kan øge kvaliteten af den samlede brugeroplevelse.

Det er således et afgørende mål at analysere og afklare, på hvilken måde museet kan udvides fysisk med respekt for de fredningsmæssige værdier, naboer, interessenter og andre præmisser. Men også med fokus på behov, idégrundlag og efterfølgende udfordringer og muligheder. Herigennem sikrer vi museet og de enestående samlinger for fremtiden, samtidig med at tilgængeliggørelsen og formidlingen af samlingen øges.

2. Åbenhed og tilgængelighed

Det er en afgørende ambition, at mange skal føle sig velkomne i Den Hirschsprungske Samling. Vi vil dyrke og udfolde den gode stemning før, under og efter et besøg. Som medarbejdere vil vi alle være gode værter og ambassadører for et museum, hvor mange føler sig velkomne.

Vi vil arbejde med tilgængelighed på flere planer. Vi vil gå i dialog med vores brugere og lære nye brugere bedre at kende. At tiltrække flere brugere og kommunikere med flere forskellige stemmer kræver en langsigtet indsats og ressourcer. Med afsæt i tværgående samarbejder og partnerskaber vil vi række ud til en større mangfoldighed af mennesker og grupper, end museet tidligere har gjort. Det

vil museet arbejde med inden for samtlige mål i strategien. Dette skal være afsættet for, at museet er relevant for flere og forskellige brugergrupper, således at museet også i fremtiden er synligt og har en bred brugerkontakt.

Vi vil tilbyde flere måder, hvorpå besøgende kan spejle sig i museets arbejde end tidligere. I strategiperioden vil vi derfor især sætte lys på, forske og samarbejde i forhold til nutidigt relevante emner som bl.a. identitet, kunstnerisk og kulturel mangfoldighed samt repræsentation balanceret i forhold til museets klassiske kunsthistoriske afsæt.

Vi vil styrke vores identitet som et samlermuseum og øge kendskabet til vores jødiske rødder. Den Hirschsprungske Samlings særlige historie og identitet skal i fokus og fungere som afsæt for at arbejde grundlæggende med åbenhed og tilgængelighed. Museets jødiske og nationale historie er en stærk indgang til at undersøge og udfolde spørgsmål med relevans for mennesker i dag, herunder at finde ståsteder, koblinger mellem kunst og identitet samt møder mellem kulturer. Det er emner, vi ønsker at undersøge i strategiperioden.

3. Større synlighed, øget kendskabsgrad

Den Hirschsprungske Samling har gennem en årrække ligget som en 'godt gemt perle' i udkanten af det centrale København med bud til et klassisk museumspublikum. De seneste fire år har vi arbejdet med flere udadrettede aktiviteter og mere udadventt kommunikation for at synliggøre os i et museumslandskab, hvor der er mange om buddet. Men vores ambition rækker videre end det, og vi vil arbejde for, at strategiperiodens fokus på åbenhed og tilgængelighed sammenflettes med arbejdet for mere synlighed og øget kendskabsgrad, således at museet rækker ud til flere nye brugergrupper og dermed styrker sin platform.

Vi vil styrke museets og udstillingernes synlighed og attraktionsværdi - over for mennesker i både hovedstadsområdet og resten af landet. Og vi vil arbejde målrettet med strategisk markedsføring og samarbejde for at nå flere af de mange besøgende, der kommer til København for bl.a. at opleve kunst og kultur.

Vi vil arbejde på at blive mere synlige i forhold til museets gæster og over for medierne. Vi er allerede i gang med øget digital kommunikation på de sociale medier. Ikke mindst tiden med COVID-19 og nedlukninger har givet os både udfordringer og inspiration til at arbejde mere digitalt og tænke nye muligheder ind. Under nedlukningerne har vi erfaret, at den øgede digitale tilstedeværelse er blevet bemærket af brugere langt fra museet, og museet har styrket sin synlighed i større dele af Danmark. Flere kender os nu - og det er målet, at de kommer på Den Hirschsprungske Samling, når de besøger København.

Den Hirschsprungske Samling er et statsligt kunstmuseum, og det er derfor også vores ambition, at museets strategiske kommunikation og vores samlede museumsvarer tagelse skal styrke vores synlighed over for det politiske niveau og øvrige interessenter.

Med afsæt i ovenstående er det et mål, at museet får flere besøgende. I 2025 forventes der med de nuværende lukkeperioder og åbningstider at komme 20% flere gæster end i 2019. Med et bygningsmæssigt opdateret museum, udvidede åbningstider og ingen udstillingsbetingede lukkeperioder tror vi på en besøgs mæssig fremgang på 50% ift. 2019.

4. Stærk faglig platform

Den Hirschsprungske Samling er nationalt og internationalt anerkendt for sin stærke faglighed; en position vi ønsker at holde fast i. En fortsat stærk indholdsprofil hænger nært sammen med forskning

og nytænkning, hvor vi udfordrer os selv og aktivt søger at påvirke og ændre fastlåste og vedtagne sandheder om det felt, vi arbejder med. Vores udstillinger, formidling og forskning opleves allerede af de fagligt relevante miljøer og kolleger som vedkommende og innovativt. Vi skal i strategiperioden markere os over for samarbejdspartnere fra flere miljøer og sektorer som en attraktiv og kompetent aktør, ligesom vores faglighed skal anerkendes som relevant af museets besøgende. God formidling udspringer af forskning, og det er vores forventning, at en bredere skare af brugere responderer ved at besøge museet i øget antal.

Vores forretningsmodel bygger på vores enestående samling af 1800-tallets danske kunst og kultur og på vores særlige rolle som samlermuseum. Vi vil arbejde for, at Den Hirschsprungske Samling bliver et fyrtårn for dansk 1800-talskunst – et 'hovedmuseum' for periodens danske kunst. Det er en rolle, som forpligter os på at arbejde målrettet på at videreudvikle mangfoldigheden i vores samlinger og anvise nye veje til, hvordan samling og indsamling kan være et vigtigt afsæt for vidensproduktion og formidlingsindsats. Museet spiller ligeledes en afgørende rolle for vidensudvikling om 1800-tallets danske kunst, og der påhviler os her en central forskningsmæssig opgave, da forskning i periodens danske billedkunst kun i mindre omfang er en opgave, der løftes på universiteterne. Herigennem kan vi fortsat bidrage aktivt til at skrive og debattere den danske kunsthistorie og sætte dagsordenen for aktuelle samfundsrelevante emner.

Det betyder, at vi både vil formidle de enkelte værker, som de er i museets autentiske rammer, der udgør en konstant påmindelse om museets ophav i samlerparrets hjem, og indsætte værkerne i nye sammenhænge, hvor udstillinger og forskning bidrager til ny viden og skaber nye samfundsdebatter, der også rækker ud til nye brugere. Vi vil således både formidle kanon og udfordre kanon.

Forskning og formidling sker allerede i dag sideløbende med udstillingsvirksomheden og med stor gensidig udveksling og udbytte. Disse aktiviteter videreføres og udbygges løbende som et altafgørende grundlag for, at strategiperiodens ambitioner lader sig udfolde, og at disse bliver langsigtede og bæredygtige.

Arkiver og magasiner understøtter ligeledes den omfattende kunsthistoriske base, museet udgør. Vi vil arbejde for yderligere at åbne museets brevarkiver gennem fortsat digitalisering og tilgængeliggørelse.

5. Tværgående samarbejder og partnerskaber

Visionen om at være et museum i tiden og til tiden kræver udadvendthed og alliancer. Det vil vi arbejde med i strategiperioden.

Den Hirschsprungske Samling er af fysisk størrelse beskedent, men af kunsthistorisk betydning stor. Vi har gennem de seneste år skærpet samarbejdet med museer, universiteter og andre relevante institutioner og organisationer. Det har givet os megen ny viden og nye netværk.

Vi vil prioritere tværsektorielt samarbejde i forhold til specifikke udstillinger i strategiperioden. De seneste samarbejder har givet os gode erfaringer. Senest kan nævnes samarbejdet med LGBTQI+ i forbindelse med Kristian Zahrtmann-udstillingen, som resulterede i en langt bredere formidling af kulturarven, end museet alene kunne løfte, og som omvendt også skabte ny synlighed for vores samarbejdspartner. Med afsæt i disse positive erfaringer vil vi fremadrettet søge at skabe mere forpligtende partnerskaber – til gavn for begge parter og med henblik på at etablere mere langsigtede samarbejder.

Vi vil desuden sætte fokus på dialog og samarbejde med brugere og besøgende. Vi skal undersøge og eksperimentere med, hvordan dette gøres bedst muligt, så det bliver til gensidigt udbytte og inspiration, og så det ressourcemæssigt kan realiseres inden for rammerne af et mindre museum som Den Hirschsprungske Samling.

6. Solid organisation og forretning

Vi har i de sidste fire år arbejdet med at styrke organisationen som helhed. Dette er helt nødvendigt for, at vi kan realisere vores visioner og mål – og for, at vi kan tage de næste afgørende skridt. Kun en attraktiv arbejdsplads kan rekruttere og fastholde de bedste medarbejdere, hvad der i sidste ende er essentielt for at skabe værdi for museets brugere.

Den Hirschsprungske Samling vil blive ved med at være en fantastisk arbejdsplads, hvor medarbejdernes fortsatte udvikling prioriteres. Med højt til loftet, stor arbejdsglæde og engagement – og et tillidsfuldt og udbytterigt kollegaskab og arbejdsmiljø. At bidrage hertil er også vores fælles ansvar i ledelsen og i den samlede medarbejderstab.

Den Hirschsprungske Samling er en sund og attraktiv forretning. Museets basale økonomi er de senere år suppleret med en væsentligt højere egenindtjening. Entréindtægten er de sidste fire år steget markant, fraset coronaårene, qua en fremgang af betalende gæster, ligesom indtægter fra fonde og puljer er øget markant. Denne udvikling skal fastholdes og videreudvikles, så vi kan tage de næste store strategiske skridt i museets fortsatte udvikling.

DEN HIRSCHSPRUNGSKE SAMLING VIL GERNE OPLEVES SOM ET MUSEUM MED:

1. Kvalitet og autenticitet

Fordi dette var nøgleord for samlingens opståen. Disse egenskaber vil vi fortsat gerne kendes på i dag, da de skaber legitimitet for museet som samlermuseum og giver os fundamentet som en kvalificeret samtalepartner.

2. Aktualitet og relevans

Fordi dette er en grundværdi i vores position som aktivt samlermuseum og har været bygget ind i museets dna helt fra dets grundlæggelse. Derfor er det et centralt element i vores mission og vision. Visionen er en ledestjerne for alle vores aktiviteter, også når den udfordrer museet og organisationen bag.

3. Intimitet og nærvær

Fordi dette er essensen af stemningen i et samlermuseum. Husets stemning er vores styrke. Her kan du komme hjem til kunsten og møde den i øjenhøjde. Samlingerne og rammerne understreger de kvaliteter, samlermuseet er udsprunget af, og alle vores aktiviteter skal bære det kvalitetsstempel, museet er født med. Vi byder på overskuelighed og en fornemmelse af hjemlighed – som grundlag for oplevelser og nydelse og som et trygt sted at opleve det uventede.

4. Mod til at gå andre veje

Fordi dette karakteriserede samlernes praksis og dermed også museet som institution. Helt fra første færd besad stifterparret et tydeligt mod til at betræde nye stier i deres indsamlingsvirke, udfordre kanon, fokusere og prioritere. Modet til at gå nye veje er derfor helt nødvendigt for at realisere visionen – og vi har modet til det, hvilket kan ses i vores udadvendte aktiviteter, der har både kant, originalitet og sanselighed.

